

Humanistisk revolusjon

Synes psykologer at det er stas om vi får sykmelde, tvangsinnlegg skrive ut medisiner, eller ønsker vi en ny humanistisk revolusjon?

TEKST

Liv E. Aalen

PUBLISERT 5. september 2014

PSYKOLOGI

SPRÅK OG AVSTAND: Psykologer skriver på akkurat samme måte som psykiaterne, skrev Siri Gullestad i august. Det var ikke ment positivt.

DEBATT: SPRÅK OG PSYKISK HELSEVERN

I augustutgaven av Psykologtidsskriftet kommer Siri Gullestad med en sterk (men kanskje litt stille) oppfordring til psykologene om å gjenfinne sitt særegne blikk inn i den psykiatriske verden av avdelinger og poliklinikker. Gullestad vil at vi skal se pasienten som *subjekt*, det vil si å forsøke å forstå menneskers indre verden, og bringe psykiske fenomener i kontakt med det levende livet. Slik kan alle fenomener få mening, og personen det gjelder, kjenner seg helere, forstår mer av seg selv og inngår i et fellesmenneskelig «vi».

Psykiatrisering

Siri Gullestad spør: «Kanskje er det på tide med en ny humanistisk revolusjon?»

Ja – tiden er *overmoden* for en slik revolusjon. Sakte, men sikkert har det i takt med økt effektivisering, flere og nye diagnoser, bruk av tester og utredningsskjemaer, skjedd en psykiatisering (i betydning diagnostisering i lys av en enkel medisinsk patologisøkende modell) av psykologenes språk, og ofte dessverre også tenkning, som gjør det lidende mennesket til et objekt, fremmedgjort fra seg selv og fra fellesskapet. Meningsløse psykiatriske merkelapper settes på psykologiske fenomener, som løsriver dem fra all mening, tingliggjør erfaringsverdenen til personen, og har, oftere enn man kanskje tror, en kronifiserende effekt på den enkelte pasients livsproblemer.

Denne språkutviklingen har jeg sett i ulike sammenhenger: på avdelinger, poliklinikker for både voksne og barn og ungdom, i journaler og epikriser.

På barrikadene

Er psykologer klare for å starte en ny revolusjon? Tør vi å stå på barrikadene og ta denne kampen, eller er vi tamme, feige, som kun går den medisinske psykiatris ærend og er fornøyd med det? Og som synes det er stas om vi får sykmelde, tvangsinnlegge og kanskje skrive ut medisiner. Kjenner vi usmaken når vi bruker dette språket? Setter det seg fast i halsen? Eller er det slik at mange er helt identifisert med denne patologiseringen og synes det gir tilstrekkelig mening?

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 51, nummer 9, 2014, side

TEKST

Liv E. Aalen, Psykologspesialist